

PROBLEMKATALOG #2: POLITIK

PRÓBLĒMA

Tidskriftet Problemkatalog

Problemkatalog #2
Politik

2022
Prøblema

Trykt hos KBJ Printing

2. udgave, 1. oplag
trykt i 75 eksemplarer i alt

Redaktør:
Andreas Hjørt Bundgaard

Forsideillustrationen er en radering lavet af
Anna Stahn og bærer titlen "A woman in her garden"

ISSN: 2597-0410
ISBN: 978-87-999950-4-2

Tak til:

Aftenskolenes deltagere og oplægsholdere, Nørrebro Lokaludvalg, Kommunal Kunst og Teknik, Karolina Bro Næss, Rasmus Bro Clemmensen, Anton Bech Jørgensen, Gustav Johannes Hoder, Astrid Hellemann, oplægsholdere og deltagere til konferencen om "Psykoanalytiske perspektiver på det nye højre", Kristian Blomstrøm Johansson, Michael Gaardsøe.

kontakt@problema.dk
<https://www.problema.dk>

Alle rettigheder forbeholdes. Kopiering fra dette hæfte må kun finde sted på institutioner eller i virksomheder der har indgået aftale med Copydan Tekst & Node, og kun inden for de rammer der er nævnt i aftalen. Undtaget herfra er korte uddrag til anmeldelse.

8 7 9 1 3 1 2 6 4 5

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	7
SORT SYN 2020 <i>MIKAS LANG</i>	13
MODERNE KOLONIALISME <i>MARIE HEDEGAARD JØRGENSEN</i>	25
HOBBS OG DEN HELLIGE HISTORIE <i>ESBEN KORSGAARD RASMUSSEN</i>	31
KORT ARGUMENT FOR EN POLITISK IDEALISME <i>RASMUS BRO CLEMMENSEN</i>	45
VI SKRIVER MED DE BLØDESTE HÆNDER <i>FLEXWERKER</i>	54
NOTER OM SELVPREKARISERING <i>GUSTAV JOHANNES HODER</i>	69
GØR HVAD DU VIL, MEN KUN FOR DIN EGEN SKYLD! <i>ROBERT MORSING THYSSEN</i>	77
LIGHEDENS LOGIK <i>SØS BAYER</i>	85
KONSPIRATIONSTEORI OG DEN NYE HØJREFLØJ <i>DANIEL VALLENTIN KJER</i>	101
POPULISME <i>RENÉ RASMUSSEN</i>	117
EARLY DAYS OF SUMMER <i>LINDEN RENZ</i>	129

FORORD

Du sidder med andet nummer af *Próblemas* tidsskrift *Problemkatalog* mellem hænderne. Problemkataloget er et tidsskrift for tænkning af problemer og dette nummer, hvis overordnede tema er politik, lægger sider til en række tekster, der handler om, tager afsæt i, eller vokser ud af problemer i det politiske.

Der er gået lang tid, siden vi påbegyndte arbejdet med dette nummer af *Problemkatalog*, måske så lang tid at det er nødvendigt at situere teksterne tidsligt.

De fleste af teksterne stammer fra *Próblemas* Aftenskole om "Samtidige politiske problemer" som blev holdt over efteråret og vinteren 2019 og nogle enkelte bidrag stammer fra konferencen om "Psykoanalytiske perspektiver på det nye højre" som vi arrangerede i september 2020 og fra den åbne opfordring til at indsende tekster som ledsagede tidsskriftets første nummer.

Det er ikke nødvendigvis meningsfuldt at sige, at teksterne er skrevet i en anden tid – eller for den sags skyld at problemerne nu er nogle andre - men der er alligevel noget i tiden, der fandt andre udtryk, da teksterne blev skrevet, end det gør i dag.

Det er nemmest at huske de ting, som ikke er blevet glemt endnu: SARS-CoV-2 blev identificeret første gang næsten samtidig med sidst vi afholdt og samlede folk til Aftenskolen – og de fleste af teksterne er skrevet samtidig med at virussen kom til Europa eller i månederne efter. COVID-19 blev fra begyndelsen af politiseret: Indledningsvist blev den primært ledsaget af en latent sinofobi og mere generelt koblet med anti-asiatisk racisme, men inden længe var virussen uadskillelig fra den rolle, som den kom til at spille i de biopolitiske maskiner.

Virussen synes umiddelbart også at svække, eller i hvert fald skabe nye udfordringer for, den neoliberale orden. Staten og statslig handlekraft blev

pludselig valoriseret på nye måder.

En udfordring af *business-as-usual*, lod til at komme fra nye populistiske bevægelser. I denne forbindelse kom COVID-19 som fantasmatiske objekt også til at indtage en vigtig placering i mange politiske diskurser. I USA, hvor Donald Trump stadig var præsident, var QAnon bevægelsen på sit højeste og både i USA og i Europa kom COVID-19 til at være omdrejningspunktet for autoritære bevægelser, der på paradoksalt vis var mobiliseret imod staten.

Samtidig synliggjorde corona-virussen, særligt da vaccinerne blev færdigudviklede og godkendte, den globale ulighed i adgangen til sundhed yderligt. Det subtile bånd mellem ophavsret og post-kolonial magtudøvelse blev gjort synligt, om end det i det globale nord kun blev erfaret som en "forsyningskrise" og i spørgsmålet om, hvorvidt fremvæksten af nye muligvis farlige mutationer i det ikke-vaccinerede syd, kunne true den vaccinerede befolkning i nord.

I sommeren 2020, efter mordet på George Floyd, i en anspændt tid under pandemien, fik den lange kamp imod anti-sort racisme og politivold i USA international opmærksomhed og der blev organiseret protester imod strukturel racisme på begge sider af Atlanterhavet. I Danmark opstod også en gren af Black Lives Matter, der siden har sat aftryk på racismedebatten ved at fremhæve vold og diskrimination, hvor det før var usynligt.

Ligeledes i en dansk kontekst gav epidemien for en kort stund anledning til en oplevelse af et brud med "nødvendighedens politik": Staten handlede på måder der under neoliberal hegemoni var anomalt; nogle erhverv blev eksproprieret og afviklet, andre modtog hjælpepakker, ressourcer blev allokeret efter andre principper og beskæftigelsessystemet greb om de syge og arbejdsløse løsnedes kortvarigt. Det lignede at en nødvendighed var skiftet ud med en anden. Da socialdemokraterne ophævede det overenskomstforslag, som sygeplejerskerne strejkede imod til lov, blev det dog slået fast, at principperne for økonomi ikke havde forandret sig.

Påbud om afstand, hjemmearbejde, lukket kultur- og nattelev, masker der gjorde det sværere at læse sine medmenneskers ansigter, zoom- og teams-møder, frygten for at blive syg eller smitte andre, gjorde manges hverdagsliv mere fragmenteret og fremmedgjort. Socialiteten og det politiske har aldrig været sammenfaldende, men pandemien fik deres overlap til at føles endnu mindre.

KATALOGETS INDHOLD

Problemkatalogets forskellige bidrag kan på den ene side læses i lyset af de arrangementer, som de voksede ud af og på den anden side den tid, hvor de blev skrevet.

Mikas Langs bidrag, *Sort syn 2020*, tager eksplicit afsæt i de udtryk racisme i Danmark fik under corona-pandemien og sætter den diskursive kobling mellem race, sygdom og moral ind i en bredere afropessimistisk forståelsesramme.

Linden Renz' bidrag, *Early Days of Summer*, er en psykogeografisk kortlægning af en Black Lives Matter-demonstration i New York, som beskriver en kaotisk oplevelse af at cykle rundt mellem flere dages forløsende protester og anspændte unges frustration

Både Daniel Vallentin Kjers og René Rasmussens bidrag beskæftiger sig, på forskellig vis, med højrefløjen: Kjers bidrag, *Konspirationsteori og den nye højrefløj*, analyserer med psykoanalytiske kategorier den paranoide hermeneutik på højrefløjen, imens Rasmussens bidrag, *Populisme*, med udgangspunkt i Lacans kategori Den Ene, giver et bud på de centrale dynamikker i politisk populisme.

Overfor disse to bidrag, kan Søs Bayers bidrag, *Lighedens Logik*, læses som et forsøg på historisk at situere et positivt demokrati ideal med udgangspunkt ikke i frihed, men i lighed.

Marie Hedegaards, *Moderne kolonialisme*, er en kort og skarp kritik af det de neoliberale struktur- og tilpasningsreformer som bliver brugt til at fastholde og usynliggøre de globale udbytningsforhold.

Mette Katrine Jensen, Luna Svarrer, Anne Leavy, Johanne Aarup Hansen og Maja Louise Sørensens (Flexworkers) bidrag, *Vi skriver med de blødeste hænder*, er meget konkret vokset ud af nedlukningen af samfundet og er et eksperiment ud i kollektiv skrivepraksis. Den er et forsøg på at overvinde og finde alternativer til de egennyttmaksimerende grundindstillinger som næres af prekariatet og individualisering.

Heroverfor kan Gustav Johannes Hoders tekst om selvprekarisering og Robert Morsing Thyssen tekst om neoliberalisme og possessiv individualitet, læses som forsøg på henholdsvis at begrebsliggøre og udlægge de vilkår som Flexwerker forsøger at skrive sig ud af.

De to sidste bidrag handler – blandt andet – om de længere politiske linjer og læst op imod hinanden argumenter de for hver sin historiefilosofiske politikforståelse. Esben Korsgaard Rasmussens artikel handler konkret om Hobbess filosofi og konteksten for hans tænkning af suveræniteten, men generaliserer man hans argument, peger han på at politiske begreber er historisk specifikke svar på samtidige politiske problemer. Rasmus Bro Clemmensens bidrag argumenterer modsat for at politik, som artiklens undertitel slår fast, grundlæggende ikke har forandret sig siden Spartakus' tid. Det uforanderlige er imidlertid, at politik til alle tider må tage udgangspunkt i det historisk forhåndenværende, hvorfor teksten både udfolder en almen teori for politisk handling og en beskrivelse af de samtidige vilkår for selv samme.

PRÓBLEMAS AFTENSKOLE

På trods af navnet, har vi hele tiden holdt fast i at Próblemas Aftenskole ikke var skole. Ikke i den forstand, hvor skole betyder, at elev lærer af lærer og ikke i den forstand, hvor skole betyder en bestemt gren af tænkningen. Men det foregik om aftenen og håbet var hele tiden at alle der deltog, endte med at have tænkt noget nyt. Dette ønske har vi nogle gange kaldt ”undervisningsbaseret forskning”, for at vende tanken om forskningsbaseret undervisning på hoved: I stedet for at tænke viden som forudsætningen for undervisning har vi tænkt den som produktet deraf.

Til aftenskolen om *samtidige politiske problemer*, der blev holdt i Kommunal Kunst og Tekniks lokaler på Blågårds Plads, blev der holdt oplæg af Mikas Lang, Kristian Thorup, Søren Mau, Farhiya Khalid, Esben Rasmussen, Søs Bayer og Gustav Johannes Hoder, som, hver i sær, var blevet inviteret til at fortælle om noget, de arbejdede med og fandt vigtigt. De skal alle sammen have tak for at dele deres tanker, ligesom alle de andre deltagere skal have tak for dele deres.

PSYKOANALYTISKE PERSPEKTIVER PÅ DET NYE HØJRE

Anslaget for vores konference om psykoanalyse og det nye højre var Lacans one-liner:

“Det ubevidste, det er det politiske”

Vi havde valgt netop det udsagn, fordi det med al tydelighed peger på den intime forbindelse mellem ubevidste processer og politiske diskurser – og fordi vi tænkte at denne forbindelse var central for at forstå den radikale højredrejning i det politiske, der ikke længere begrænsede sig til den traditionelle højrefløj. I vores øjne havde denne højredrejning i det politiske genaktualiseret en række af klassiske psykoanalytiske spørgsmål: spørgsmål om eksempelvis identifikation, dødsdrift, gentagelse, regression, rationalitet, sprog og affekt. Med konferencen ønskede vi at undersøge, hvordan psykoanalytiske kategorier og forklaringsrammer kunne bidrage til vores forståelse af udviklingerne i det politiske.

Til konferencen havde vi sat tid af til at arbejde med to spørgsmål i fælleskab. Den første dag arbejde vi med det metodiske spørgsmål: Hvad kan vi forstå med psykoanalysen som redskab? Og den anden dag arbejdede vi med spørgsmålet om psykoanalyse og politisk handling: Hvad kan vi gøre og bør vi gøre noget?

Vi vil gerne sige tak til dem der bidrog til disse samtaler og undersøgelser og til dem der holdt oplæg til konferencen: Henning Salling Olesen, Daniel Vallentin Kjer, Victor Cova, Lilian Munk Rösing, Henrik Jøker Bjerre, Rasmus Bro Clemmensen, René Rasmussen og Andreas Hjort Bundgaard.

PROBLEMKATALOG #2

Dette tidsskrift, som du stadig sidder med mellem hænderne, er altså et biprodukt af flere samtaler og sessioner i henholdsvis aftenskolen om samtidige politiske problemer og konferencen om psykoanalytiske perspektiver på det nye højre. Vi har valgt at give det undertitlen Politik, fordi kategorien er bred nok til at indbefatte de to andre, i forvejen meget brede, titler – eller, sagt lidt pænere: for at favne de mange forskellige problemer i et omslag.

Vi håber, at vi med dette katalog ikke kun præsenterer dig for flere problemer, men at de mange nye problemer også giver ny anledning til nye tanker.

Próblema

Februar 2022